

„ЫРААС ХААННААХ БЭЙЭБИТ ТӨРҮӨХПҮТ...”

Сыдагтан «Сага олох» баяһынай хаһайыстыбатын туһунан хаста да суруйбуннута, сымданһынныт. Хаһайыстыба салаһааччыта В. Д. Макаров сагалыт, у олоххо сөп түбөлөр өйдөөх-санаалаах. Баяһынай хаһайыстыбатын уонна сир туһунан толкуйдарыа аһыат нөһүө гүөрдөп турабыт. Бүбүтэ, улуус дьонорго Владимир Дмитриевич уонна кини хаһайыстыбатын баяачча билэр, сымалыыр буолуохтаах. И курдук, «Сага олох» сүүрүк сылгылары көрөстөр. Совхоз эститигэр бу дымааны кинилэргэ итэ-йбиттэрэ түбөсүнччэ буолбутах. Чоһынай бас би-изинэ — баяһынайынан да үлүһтөллөр сүүрүн сы-лгыларынан араас таһымнаах күрөхтөһүнлэргэ өйдө-лөктөрүн, улуустарын чинчий көмүскүүлэр, аатыр-аллар-сурадырдаллар.

... Үзлэрийн саас Силанга булбул 3200 м уруу-
дах дистанцид 4 саастаахтарга бастаагч УАЗ
автомашиныг малаар сэлтсөөхтөр апардагмы
өтөрбэтэрэ. Дын сүлөөххэ турал уруйдаабыга-
халлаабыга. Кылайны өргөгүйн бигр чинчлэж
гэжэ дэлэ, дэ, бу эгэ. Итдэй, сэрбдэхэт буолоу,
нисэммэгт бүгүн суурус сэлтсэхэр тустарынак.

Хайнахайстыба атын үздүгөр эрдэмдигибилка оюн оюнор-байнааччы С. Д. Макарозь, Владимир Диневич бырантын, кытта кэсэстэбит. «Сага олох» 0-ча сыгылаадыттан 17-тэ сүүрүктөр, Кэчикилэр тигилэргэ моой-арбас суктариллибитторин иһин, хайнахайнара нэһилиэк дьаһалтата. Дьаһалта сыгыларга бурдуу буларга көмөлөбөр, ону таһынан сиртэ аһаабыт. Кэлин үп-харчы кытаастан, көстүбэт буолан, бурдугу үксүн хайнахайстыба бэйэтэ буларлар эбит. Быйыл да оянуу бэйэлэре сүүрөн-кэтип, сыгылаһан кыстыктарын тэрийматтэр.

—Ааспыт сэдэһэ ахсынньытыттан сағалаан ат башы-
на. Барыта 7 сүүрүгү бэлэмнибит. Олортон биэрэ-
рээс ханнаах бэйэбит төрүүхтү тыһы башыбыт.
тытара улахан сымаллар, тестирова бастагы-а-
ны көлөнөлөрө уонна биэрэрээс ханнаах атылар
ар. —дир Семен Дмитриевич.

Ити «тестировка» дээнийнхэн хэлтэн төлсвөргөөр көр-
сөтүүбүт. Онтубут ираадылан хэлтэ, географилта
хэлтөрдө. Ол эбэтэр аан дайду барыта бу тестироп-
лоон барар эбит. Билигин маныхаа ниники хүөгси
хөгсмых борууда дээнирө ираас хаавнаах ангай-
лай сүүрүх салгы (чистокровная порода) үхү,
нглинда бэйэлэрэ алаан айаа таһаарбыт боруудалара-
нынга да улуус онтон хаалбатах. Эссө 1985 сн-
вааха итинник борууда биэр атыры Алма-Атат-
ны (Казахстан) «Победа» совхозтон адалыттар. Бу
алынаа, Оччолдогс оёхоч директормыан Н. Г. Ми-
хайлов олообут. Ити снл эссө 2 атыры уонна биэр
ныи «Мындагаайы» итгөннө кэли собус 5 ираас
аавнаах биэни «Мугудай» совхозтар ылыттар. Биэр
тинник Эрилик Эрвстии аатынан совхозка биэни
мтта атыр адалылыбыт, олор өлбүттөр. Бу хаһаа-
лыстыбэра эинэ 1989 снллаахха 2 атыыр кэлбиттөн
иэри Чыаптарада атыылаабыттар, оло, ону аны
угудайта биэрбиттөр. Саамылаанам, сүүтүү-өлүү да
халыбыт. «Мындагаайы» шоннорө өлбүттөр, оттон
Мугудайгаа билигин үстөрө биэр»,—днхлээр манна
кэлбиттөр.

Эрдэтөдийн сүүрүүк салгалалар саха боруудалара, киин покровикалар, буденшовскайдар бастанкы колдуонскара обиттер. Итинтөн сэттөрөн, билаппи киин бөлүккө даганы саха борууду сүүрүүк салгалаларын аччакха, тайаарыахха деген санаа баарың сээрээ-сөөчүбүтүннөн интэриһиһэриһиһэбүт.

—Саха сүүрүүк сэлэгчтүгэр төнүүү даан сэлгэа са-
ла. Оа көтүн. Сии-биир буанкуйуу тахсана, баар буо-
то. Сылгы боруодата тупсарыллан илэрэ наада. Биир
ирдөбүа турар, ол бага—тестировка. Билигин сии
раас хааннаахха тахсан эрбиг, үчүгэй сүүрүүк эли-
сылгыта. Дьонтон ыраас хааннаах био уларсан,
ки тыйдаахпыт. Атамыланан сүүрүүк булуунуу
ох,—дирэ харыйдуур төснөр-базылааччы.

кэлгэ барарын нтөгдөр. Монга дагатан санаттахха, «Сага олохтор» сүүрүк салгылары 1991 сылтаа харгалдар-итогдор. Очолорго 25 сүүрүг тушуттарытан ити 17 хаалбыт, Араас саллары туораабыттар, суту-курааны. Ити салгыларга сыннаанаан. Овол сорох кырымчык салларга анымаакка атастасытара, толуммутара баар эбит, молдосинеттер. Билдиан, дегиниан олүү эмне тахсар, суох буолбатах. Быылды-быллары туруктура «үчүгэй» дикан буолаа. Овол үлө да барар. Ити байба сыртытатхара. Күнэх-һиниге кылларыниан кыттаалар, инестодондолор. Холобур, бымырынгыларыниан аттатаалаатахха, Сыланига буолбуту азияныбыт, эмне ити саас Дьоккуускайга Ватмэннере бастаабыт, бу бастамы көлүүсинаатыр, быылды 4800 м сүүрдэргэ болонинилэр, эмне Дьоккуускайга сайынчы сүүрүүгэ 3 саастаах тигеһадэргэ «Дербиз» дикан анал биринскэ сүүрөн Сэрэтэрдэргэ ылбыт, хаһайыстыбада үлүс буолтар, бу республика билэр атахтаах сүүрүт Сэр бараата эбит. Быылды бастакынан кулуш тутарга Дьоккуускайга, муус устарга Борогонно баварга болониндилэр.

—Сүүрүүктөр сөнөөхтүг, рацион бийшмэтийн аймахтайтар. От, эбиэс, комбинорм баар буолуохтаах, витамин эмнэ нэвдэ этэ. Ветеринарнай көрүү-вистин улахан суох, эмтиир-сэрэтэр быһааннаах үлэ-лэр эрэ ытыллааллар. Сүүрүүк сылгы атаа суох буолара элбэх. Ону байыбит эмтиибит, ол ахсын төлөбү-рүн уйунар кыаллыбат дэуаны. Халаан диг-оһол, өлүү түбэлтэтэ тагыстагына ахталатабыт,— диир буу-ла.

Хагааймысга сүүрүк сэлгилэригэр иһинки быһаа-
на да элбэх. Туох-хаһык иһиннэ, көһүүүһүнэ тут-
тарар бадалахтар. Бу көһүмнүк көрүлэр базовай
тутуу дьахха. Ол эбэтэр адыс туһунан хагааймыс-
га төрүлүлүктээх : сир-уот, мөччирэнг аһотон, күрүө-
хаһаа, көһүүүһүнэ туттан. Билигинтэ ыһах, сэлгы
бииргэ көрүлэр. Оһон базаны туруорсааллар. Чопчу
ыһаан Өһөн күөлэ дьон уруккута форма турбут хо-
һон, сирин-уотун көрдүүллэр эбит. Ити эрэрип кө-
түдүлүлүктэригэр тутта охсор үһ-харчы, үлөһит суох.
Хагааймысгабаларыгар үлөһиригэр күн бүгүн үс эрэ иһ-
һи. Иһилэ эһэллэрэ дьон—спонсорство. Кырдык, ол-
бу аһис күрэхтэһиһилэргэ кыттарар көһүлүгэр эрэ
дьаһылтата туту эһэ көрөр. Ол билигин көрдөбүгэ
тутах. Хас күрэхтэһиһи аһын үсүһүс, бариһс про-
дүр, аһы көһи-барыы ороскуота баар.

—Хадгаврга, Мугудайга уонча бу Сыланта эрэ сүүрүп сыйгылар хаалтылар. Мийдэгайыта эспиттэрэ. Оттоо мугудайлар сыл тайаарарга нэһестийин сүүрүктэрин Хатаска көрдөрө, кыстата баярбаттар,— дииллэр маһа.

Бүгүнтүү кырдык, баар баалайынныбыт итинни. Ошон сымалнаар санааны түһүрбөккө, сыл тахсары эрэ толукуйдабыкка, бийылгы сүүрүүлэргэ кыттаары ат баайа сылдыаллара, өссө туран, ыраас хаавнаах бэйэ төрүөх сымталаммыттара астыннаарда. Билингин ыраакан көмгө маанын өнтүрүөст дөөнүр баалара түрдөр. Ошуну да буудан, саха норуотун националь-най кини туттуубут—сыгыбыт, ону ааһан, сүүрүк дөөһөгөйбүт оҕото барахсан ууһаан-тинниин кэллэр. Сымалнарга сана ат сүүрдөөчүлээммиттер. Ол Дмитрий Алексеев бу сүһүртүөрүтүтүр эинэ баара. Олохтоохтор, сүүрүк сымтанын дьарыгырааччылар диэххэ, өссө бири бөлүөтөтүндэр: «Улууэна бөйөбүтүтүр ат сүүрүүтүн тарыйыа этилэр. Баарбыт ээ, ол эрэри үкөү атын улуустарга, Дьоккусунайга сүүрдөбүт, кытабыт. Мэңэ-Хангаластар сыл ахсын сана, күһүн, уус-алданнар бири ошуну тарыйаллар. Ошондоор сүүрүк атынан дьарыктанар соботох хаһаайыс-тыбалаах таатталар сүүрдэлэр. Билингини маалдыач-чыларбыт атын улуустарга баран көрөллөр. Оттон сүрүн маасса матар»,—дэи.

Бу толкундаатар, Уюсайынан, сүүрүк жылгызлар тууларынан калсатар, бончурунбу туруорар кэм калбит. Таатталар курдук бири ханайыстыбаларх халдыах ишине.

ДЬОКУУСКАЙ. Олушбу 1 күнүгэр «Дьэ» көргөн республикатайга сага общественный таргата сайыааччыта Федот Тумусов маассабай информация средствлары үлэһиттэригэр аһаан пресс-конференция ытта.

«Сага Саха сираа» общественной-политической хамсааһын көрдөөлүнүнүн төхөүлүнү 30 күнүгэр Дьокуускай к. сага таралта төрүттүүр сыһа буолбута. Ойно республика 22 улустарыттан уонна куораттарыттан 120-гөл тахса дыа көргөн аҕа баһылыктара делегат баһылыгыннан сымдыабыттара. Делегаттары СР Президеһа Михаил Николаев аһад суругуван эбэрдэхэбитэ. Ойно республика сайдыытытар, нэһилиэтинньэ ыһыр-бааччы олоруутутар дыа көргөн экономика уонна ону ыһыр-сараллар дыа оруоллара бэлэтэминитэ. Дыа көргөн оруолорун интингэ аҕа баһылыктар—аҕалар ылар оруоллара сүүнэ.

Сага общественнай тэрилтэ СР Президентэ дьэ кэргэни госуударство өттүттөн өйүүр туһунаа программаны олоххо киллэрингэ бэйэни чоңчу кылаатын киллэрер соруктаах. Тэрилтэ чилиэннэрэ адалар оруолларын үрдэгэн дьэ кэргэн туруктаах итээнэ үн-харчы өттүгүн бигэ буолуутун сатаһа сатыыр былааннаахтар. Ону таһынан муорна-быраан ахталарын ылымга үлэ барыахтаах.

Сонд тэргидтэ садийааччыта Федот Тумусов жур-
налистар олбох шийтэйдлэрыгтар хэруйэлэата.

ГОСКОМИТЕТ БАРЫЛААНЫНА
КНИНИ ҮӨРЛӨӨТ

СР Ыксаллах быһаагы-майгыга госкомитетын председателэ Филипп Сергеев инстинирбитээн, быһал савска халааһы барылааһын киһини улахан, тап үөрдүбөт. Быһыл хаар лаппа халыгыык түстэ. Онон сибээстээм, СР Правительствотун «1999 сылга республика өрүстэригэр халааһын уутун аһарым туһунан» уурварын барыла бөлөһүннэ, Уурваах быһаагытынан, сир аһсын халааһыга үлэһир комиссиялар төрүлүннэхтэхтэр, гидротехническэй тутуулары чинчийин ытыаллаахтаах, нэһиликэниин сэрэтэр дьаһаллар ыһаллаахтаахтар, өрүстэр уулары кэтээн нөрүү төрүлүннэхтэх. Аһаага хөрөсөбүлүн, Тын хаһаайыстыбатын уонна сөһөтүөннэ итиннээ Уи министрстволарын миннэлэригэр дьон олохун дьаһарын хааччыһыга чопту сөрүктэр туруорууһунаар. Хаһыттын дэһанынни, быдыраһыгы алдытыһаах халааһын содуун үмүхбэт наада.

Вилгийн вертолет наахлагийн тургу дынхснийн үүсгэлтэр. Уураах барималтар муу хамсаагийн чинчийнго уонна дьону баялагийнго 5 вертолету биэрэр туһунал суураллар буудан бари, «Сахааил» НАК билдигнго 4 эр вертолеттаах. Олон сибээстээн, Госкомитет РФ Оборонада энхлүстөрлөтүн салалтатын кытта савскы кэмгэ МИ-8 вертолеттары биэрэрнэгэр бардаһууну аглоролугар соруудаһаина.

Үп министр Александр Кусовская халаан со-
дулун туоратыллан кэниги дьарыттылар иннэтти
арда 2 млрд солк. биэригэ ыадылаагынан ахта.

Привателыство чигланнэре «ДОРН» АСК структуратын улартытар туһунан бопһуруоһу көрдүдэр. Ону таһынан Дьокуускай к. доруобуйа харыстабыллан идэтибят бипр кэллн үчреждениеларын тэрийин, тыа сирин нэһиллэнэвэтин табаарынан уонна өгөлөрүни туруктаахтык хааччыһын, Дьокуускайдың тиригатах таһаһын комбинатын сандалым өсөрүү, «Сельхозэнерго» ГЭП улартытар тэрийин туһунан уо.д.а. бопһуруостар көрдүһүнүдэр.

БАЙЫАННАЙ-ПАТРИОТИЧЕСКАЯ УЛЭ
МЕСЯЧНИГА САБАЛАНАР

ДЬОКУУСКОЙ. Олуиңуга республикатада байыңиий-патриотическай үлө ийиң чэрчитинен республика огуолаларыгар араас дыһаллары ыгытаы көпүлдөр.

Үүрэх, министрствагийн хялвагийнхай специалиһа Николай Шиндигин билдэрбитнэм, бары оһуодалар-
са иһы үөрүүлэхтөх аһым уоһи саһы тэриллэх-
тэрө. Кордүүр үлэһ, үөрлөөччилэр интернациона-
лист-буойуһиары, Аһа доһуу сэрингнн ыһыһаахтар-
һыи ыһыһа өрөһүүлэрнн ыһыһаа улаһан болһомто
уурулауоһа. Оһуоһа канниһтан аһиһа сулуусһаһым
барһыт улаһтиһа эһэрдаллнр суруһтар, һачалһаһи
ыһааһтар үөрлөөччиларнн баһа саһаһаһа, оһуоһа
коллективнн уоһи һилдлнхтарнн олоһтооһторуһи
эһэрдаларо ыһыһаахтара.

Хас бигдир шийлэлжээ. Ага дойдуну нэмүснэччү нунугур аналлаах бүтүүн оркула бишгүрдэрэ бэлаанналлар. Ошио саннаас буюуунара, сорио уонна тымл ветераннара, байаннай абээниэстэхтэр ыгырыллыахтара. Ыйы тэрийн ыатыгыта сана, үгэс буолбатах тэрээни дыһаллары толкубдани ытыллыахтара.

Маммал тохто хадгаварилга бей үеэхон бүтүүнүүд нийт
хүмүүнлэг, бийр хэлтэй систем бааруудын системийг
лэглэ суух (варрант) системээр. Олортоо бийрлэвтарк
ылад нэрлүүдүүг. Үеретин-ныгн системийн гешерал-
лай дүрлөтөн сайааар (идилдэл: байлалын). Ким
үлээтд гешераллийн сөнөөт мөгүл-ымтар. Гешерал-най
сөнөөт 5 бөгүл сайааар. Янвонк блок—үеретөр нийт.
Маммал бөгүл дотсонго: оскүлөлөрү үеретин кимрар.
Үеретин дотсонго бүтүүнүүд. Нийт блок—культуран-
хүбдкүлдэр кимт. Күльтура дийлтиг, ФАИ, Оолго-
тог, спортол, физкультура, мрын улуутулар, дот-
сонго-туулах сөнөөтнестөр кимрүүдэр. Үлүс блок—
общественнай-ийнтер кимт. Дотсонго цитэ-чимлэр, оск-
үлүдэ тэрмэр үлэнтээр, оскүл өлөгү, приватид-
лайр общество, кырлэвтар сөнөөтээр, дийлтиг-
ийнтер, мөхөөт-туу-үүт кимрүүдэр. Төрүү блок—
хаймийн-бийнэр-иркүлөдүсүнэй кимт. Кимрүүдэр.
МАНХ үлэнтээр, Янвон, оскүлэ занхотир, номо
(идеологий), халамийн-бөгүл, үеретөр-шочо-мөхөөтнестөр
мөхөөтнестөр, байлмай халамийн-бөгүл, прав-
дэй халамийн-бөгүл, Бөгүл блок—оолгологическэй-
педагогическэй кимт. Кимрүүдэр—социалнай дийлтиг,
мөхөөт, дотсонго, мөхөөдэр. Нийт суолу тобу-хүт-
төр бийлэ-хүтэр мөхөөт өлөх атын буулло.

[illegible]

Бу журтар түмүктөрүн «Алиги алаас одот» деген
гын сирди осконотуу маданы ошоруусу түйөрлөгө
уонна одотко жолдордү кошошомундарын жордөөчүгө
үктөлгө башыарынмыктар.

ДЫИЭ КЭРГЭТТЭРИ КӨРҮҮ
ДЬОРО КИЭНЭЛЭРЭ

[illegible]

Түрүндөстөр кишилердин өзүнүн тая жоруга бараткан. Кудайга урпаактарын методикалык жана социалдык, бу көрүү автору Г. Г. Макарова бир-бир-бир үчүсү, адепттер даярдыгы үчүн-маны жолуна башталып сүрдөх ыраатан буолбутун аны-на. Дин жергеттер бары адепттеринин сыйыг-маны кыламын, башкаларын, адепттер-дин чалган даярдыгы көмүрүктөлөр. Ушун даяр-дыгы көмүрүктөлөр аны-на-Мажаристор (Кытай-жон) уюмун Палаткалар (Болтоноттор) улуустар-ын түзүп көрүүсү ыраатан.

[illegible]

Ову тәһыват улус дүһалтәдә «Хара» башылар тә,

Башлангыч уустан башын-майты компьютер, тизе халаа-
хотолонгошор нөмөрү оңтотро эвада. Шинон сибастраев,
токтолошор «Халык» РМН байланыштар.

Улуууска бадыттык эти уолуна үстү асанын башуу-руурун быйлардылар. Аны батыска тиреппи уолка үстүтээп оперуута новкурс бллэреллэнэ.

ИЧЭЭН ЭТТЭЭХТЭРГЭ ЭТЭР ТЫЛЫМ

Ангаты мунгвах үбдэр
Айны-буруй халыгана,
Аан ийэ дойдубут
Аймагыйа дьалайхан эрэр.

Торо ошугуй дин
Тонкоооһор бөөлөргит,
Ангарастын адьаганыт,
Калтайдын көрдөмнөт,
Солуута суохха суудлараммыт,
Буосата суохха бурдайаммыт,
Харыныга суох халыа-хүрөн,
Хара буорун сүргэйэмнөт,
Хаарман ийэ сирбат
Харадын уута
Хайыраа түгээр түстэ,
Халлаан суту-кураана
Хебырайар күн-дыма
Хара күдүк буолан
Халыан чугааан калла!

Итиллэбит ийэ айылдабыт
Иэстөр-ситиэр
Идэрдөөх лабнэ
Илгистэ дьитиһиэн,
Ирйиэн-экирэн,
Илгитин сизэлтээр,
Бийантын былдаары,
Халлаан хара бастаах
Хамсын үнүн түбэрэн
Хамна күөх кырыспытын
Хара буорудан көрдөрөрү
Хаймардаах майгылынын.

Кыбарыбан туран
Кымыл уогунай кытаастан
Кырыа тымаларбытын,
Кыраһыабай көстүүбүтүн,
Халха-дурда оштор
Халык ойурдарбытын

Хара хоруо өшторору
Халхааттаах быһымынна,
Хабар тымыннылаанна,
Хайыта тогтордо,
Харага халлаан түгөһүтүн
Хатаанын сулуна өшөбдө!

Дьэ эрэ,
Эниги бэйэлээхтэр,
Эниги лабис тыллаахтар,
Холоммото хомуһун антаахтар,
Көрөр харахтаахтар,
Көрбүөчү талааннаахтар,
Ичээн бөртөрэ,
«Итир эмэгэстэр»
Элар тыагыт кибиниэн
Илгээх илин халлааны
Инигийэр тына
Этэн көрүт эрэ!

Сатаалаах тылгыт сатылынан
Сата-буурай ооньуоһун,
Сатыы халлаан саппаһынан
Саба тардан тохтоһут эрэ!

Сир түнүктөрө—
Сээркээн сөһөстөрбөт,
Ытык кырдыаастарбыт,
Улуу убайдарбыт,
Үгүэ өбүгэлэрбөт,
Өндөйөн көрөр нэмнөт
Үүнэ курдук динбин...

Ардаһыттан тэһиннээх
Айы-хаан аймахтары
Арагаччылар нэмнөт
Алгыта бадахтаах динбин...

Көхсүтөн тэһиннээх,
Күн өркөнө көтөстөөх,
Көрүөх-билэ дьонутун
Көмүскүүр-харыйыар күнүтү

Көтөн-күөрбөн
Көбүнэ быһымылаах динбин...
Дьэ эрэ,
Ыраах-чугас сымдар
Ытык кырдыаастарбытын,
Үрдүк үгэр Айыларбытын
Бука барыгытын,
Бүрү-бүтүүнүтүн
Анан-ааттан тураммыт
Алаһа дьлэбэтин арчылабыт,
Аймах дьоммутун абыраабыт
Аал уошугу иччигэ
Кыһыл сирэй,
Кымыл тобо,
Саалыр чаччык
Аан Уххан Эбэбэтин
Анаан-ааттан көрүүбүн!

Дьэ эрэ,
Күд таллаах үрдүгэр
Күөлэһиэн күлбүрээбит,
Көмөр суордан ашыгар
Көмүлдөн нуктаабыт
Абыраллаах аал уотунам
Айах тутан
Алдан-домлоон,
Улаан кулун уйгунунам,
Кэрэ кулун кэһиниэн,
Эрлэн ынах илгэһиэн,
Ала ынах арадынан,
Уон тарбах уунуутунам
Уруйдуоһун!
Бизэ тарбах бөрүнтөнөн
Билэрэһиэн!
Аан Ийэ дойдубут арчымытын
Аан Алахтын Хотун эдьийи
Айах тутан айхаллаан
Анатан-алдан көрүүбүн!

«Анаан-сырдаан,
Күдүм аллайын,
Күдэн-үрөн күлүгүрөөт,
Күдүм дьонун көмүсөөт,
Бэттэх хайымын,
Мичик аллайын,
Айны аартыгы арчылаан,
Айны дьонун арагаччылаан!»—
дин

Ааттаан көрүүбүн...
Сахабыт дьон,
Сарсыгы саргыбыт
Самыбатын туһугар
Сааһа саппаһ,
Ураанхай оготун
Удьуорун ухума
Ууһурун туһугар
Уохта кулуг,
Төрүт омуктар
Толубут түһэ
Түһүстэбэтин туһугар
Түөрэхитин олордун!
Аан-чагван
Алгылыт баһа
Арчылаах буолуохтун,
Түн-дьаһын
Толубут түһэ
Түөрэ түспөт курдук
Төрүтөнөн түстүн!

Адыс ахтар Айыһымын
Амырах санааларын,
Арчылыр аналларын,
Армыстаһа сыраттыһар!
Сэтэ эйэр Нэһэхсиниэт
Сиргэ түһэн кэллэһэр,
Сэргэ-кэксэ хаамыстыһар,
Спэтэн-сирдэн иетиниэр!
Дом! Дом ии дом!

Күрдү Маган.

1997 с.

«САХАМЕДСТРАХХА»—САГА САЛАЙААЧЧЫ

1998 сыл ахсынны 30 күнүгэр СР Государственный Муныаһын (Ил Түмэн) Бөрөстөһитэллэрин палатаны председатели Н. И. Соломов, Правительство Председатели салбуйааччы А. К. Акимов, СР государственнай бэйиэ-дуоһу дьалайыта министры Н. С. Ли-Фу «Сахамедстрах» страховоой медицинскэй компания коллективин кытта көрсүүһүгэр буолла. «Сахамедстрах» 400 тыһыңачаттан тахса киһини, а. э., республика нэһилиэнньатын агарын көрүннэ хаһан үлэһир Саха сирин саамый бөдөн компанияларыттан биридэстэрэ буолар.

Министр Н. С. Ли-Фу муустубут дьонго компания сага генеральной директорун—Томскайдаагы медицинскэй институтун кыһыкытын, бу пиннэ педиатр-арайылан үлэһит С. М. Березини билиһиннэрдэ. Семен Березин республикада «Аист» дьон медицинскэй обществаны олохтообутунан өрдүк биллэр.

Н. И. Соломов дойдута уонна республикада үөскээбит быһыны-майгыны көсөөтө, парламент сокуону айар үлэтин, ол иһигэр доруобуйа харыстабылыгар

ыттар үлэтин билиһиннэрдэ. Киһи Семен Березини аныгы көлүнэ салайааччы, медицинскэй да, экономическай да үөрэхтээх оһаттаах тарыйааччы быһымытын билиһиннэрэн баран, сага үлэтигэр алгыс тылы эттэ.

А. К. Акимов бейэтин ылыһа этинитигэр, тобо да ыраахтар баалларын үрдүнэн, булгуччулаах медицинскэй страховкалааһын сүйүбөр бигэттик турда, дьитэ. «Сага директорга оһуун булбут үлэһээх уонна хайымы-үбүгэ олохсуйбут үгэстэрдээх коллективны салайымы тыһистэ,—дин бөлүгэстэ Александр Константинович.—Вайны киһиэхэ доруобуйа харыстабылын бу улахан суолталаах участагыт салгы сайыһынарыны итэҕэйдэбит. Ол эрээри киһитөн ыйытым да кытаанах буолуоҕа. Аны сыл апарынан оһоһулуубут үлэ туһунаан өтсүүт итилиннэ»,

В. ДОЛЛОНОВ.

СААС ПЬЭР

Одоруоттутарга күүтүүдээх нэм кэлэр: олуньу 7-9 күннэ—базарна олордорго тогостөөх, 25-26—бакалжоннары. Бй былыргы халандарын быһымытын, сүбүөктэни кулун тутар 11-12 күннэригэр олодор ордук, оттон 24-26 чыһылаларга—томаты.

Муус устар 20-22 күннэригэр одуреу олордүүлүүктөөх. Хортуонпуйу расадаман үүннэрин муус устар 2-9 күннэригэр кытыһар. Оччоҕо үүнүүнү от айыны саһаттар ситини.

СНА.

Улуустааһы дьэ-уот, коммунольнай хаһаа-йыстыба управлениетын үлэһитэ

ПЕРЕВАЛОВ Василий Харлампьевич
өлбүтүнэ дьини кутурданын тиэрдэлэр:
—Көргөһүгэр Антошина Павловнада, одолоругар дьэ көргөн политикаһын уонна социальнай көмүсүн управлениеты.

—Таптыр көргөһүн Василий Харлампьевичи соһумар өлүү былдыабытынан оскуолаһын урунгу үөрэх чаһыгар сөбүлөһүгэр, мөлтөх доруобуйалаах, итэҕэстээх одолору ситиһиннэрэр киһи директоругар Перевалова Антошина Павловнада, одолоругар Хадлар нэһилиэнньэ олохтоохторо, үлэһиннэртэр.

Эбэрдэлиибит!

Алар орто оскуолатыгар өр сылларга алын сүһөх кылаастарга учууталынан үлэһэбит педагогическай үлэ ветераны СОФРОНОВА Федосия Егоровнаа өрсөйдөөх 70 сааһын туолбунунай итинни, истинни өбүрдэлиибит.

Оһуу аларга-суруйарга үөрэтэн олох аартыгар үгэһиннэрэн, киһилэр лабн буолан улааталларыгар бэйэ сэмэ кылааккын кыһаларыккын маһталытын өбөт. Кытаанах доруобуйаны, одолорун, сизиниэр ортолоругар үбүнүк дьоллоохтук олоһу баһарыбыт.

Алар орто оскуолатын коллектива,
улуустааһы үөрэх управлениета,
үөрэх үлэһитэрин профсоюзун комитетта.

АТАСТААБЫТ

7х8 м дьэ маһын (анылаата, муостатын, үрдүн хантаһынара баалар). Маһы эһи терраса карнаһа, чараас хантаһынар, 40 күрүө баһаһа эһи баалар. Баһына туруору сүүрө сымдар УАЗ-ка эбэтэр микроавтобуска атастаабын. Турууттан көрөн эһини убаһа, ынах эһигэр кэһэһиннэ. Маһы барыта уһалыбаһа сытар. Виллар тел.: 25-338, Прокопьев Семен Николаевича.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 аа. ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-332, отделе — 21-255.

ЗАКАЗ № 13.

Учредители (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты: 54907

Подписано в печать: 03.02.99 с.

Тираж: 2522.

Автор суругар этилэр саһа редакция позицияһыгар маһы сөп түбүһү буолбатах. Суруука ыйыллар чаччылар кырдыктаахтарыгар эһини автор тус бэйэ сүтөр.